

QK.255.

X 205 444.3

ARCANA LITERARIA

& alios

XXX LIBROS

edendos

MVSIS CONSECRAT

datoque Specimine

proponit

V. E. LOESCHERVS.

ANNO MDCC.

ΑΓΛΩΝ. ΤΥΧΗ.

Icenda in Parnasso causa erat, fastus, an nefastus dies fuerit, haud scio, nec mea multum refert. Comparui tamen, nec Musarum auctoritatem præjudicio alieni fori defugere, ausus sum: Hic nescio quem inconditæ Stentoreæque vocis naætus sum adversarium: Zoilum vocabant, omnium Parnassi incolarum impudentissimum. Num is fuerit, in quem vulgo tot convitia ingeruntur, mihi non satis constat. Evidem furiose audax videbatur, præterea turpi invidia turgens & Pisoniano vitiò mire distentus. Crimini mihi dicebatur, quod aliquot abhinc annis multa Musis pollicitus fuerim, nova & inedita me in lucem emissurum, nunc vero profugus ex ipsarum castris, parum ea curem & pro desertis habeam. Deus bone! arguebam te, quantum dedecus & quam indignum facinus, Musas apere, factoque ex ipsarum sacris mangonio, famam, vel aliorum gratiam aucupari! Vestram fidem, judices, ut totus differor, cum ejusmodi homines, conquisitis inanibus nostrorum titulis superbire, suisque subventaneis ovis gloriari video! Adeo enim crescit hoc vitium, ut jam integri catalogi istorum hominum, qui vanapoliciti sunt sub titulis Bibliothecarum promissarum prostent, (en vobis hujus farinæ scriptum Almelovenianum) imo jam, supplementa earum scripta sint, (en vobis eorum exemplar) & plura quotidie haud magno negotio scribi possint. Quæso vos, judices, ut huic proterviæ digno supplicio medeamini. Ego vero

vero miratus convitii acerbitatem, me nec a Musarum partibus defecisse, nec fefellisse ipsas vanis pollicitationibus, nec aucupari talibus artificiis famam, aut quæstum facere, confidenter ac ingenue asseverabam. Ista vero, quæ promiseram, me vel hodie soluturum, si per me staret; nosse vero judices, nostros labores Bibliopolarum arbitrio stare pariter & jacere. Atque ut adversario *narrat in Biagov* responderem obtuli Musis catalogum sequentem, scriptorum vel in Academia, vel in munere sacro, quo fungor, vel elaboratorum, vel tamen affectorum, quæ si quis sumtus ferat propediem lucem videre possint.

I.

ARCANA LITERARIA.

Onstat hoc opus VIII. partibus, quarum prima *Θεῖα*, vel singularia & vere *admiranda*, cuiuslibet disciplinæ, five ad Philosophiam illa, five ad Philologiam, aut Historiam spectaverit, edisseret; secunda *Data* cuiuslibet disciplinæ, five quæ in illa omni dubio carent, & a quibuslibet ejus consultis recipiuntur tradet; tercia *fabulosa* cuiuslibet disciplinæ ac manifeste falsa, candide proponet; quarta *dubia* cuiusvis disciplinæ, eaque omnium gravissima proferet; quinta omnium artium *imperscrutabilia*, & quæ nullo pacto solvi possunt, sexta denique earundem *ludicra*, jocosa, sales & elegantias explanabit. Septima *rariſſimos libros* & vix decimo eruditorum cognitos, aut visos in compendium redactos cum brevi censura exhibebit; denique octava *Mystria* five initia & occultissima quævis Theologiæ & Mythologiæ veterum Græcorum & Romanorum, Sacra Cabirorum, matris Deum, Sabazia, Bacchica, Taurobolia, Θρησκευτικæ, Orgia & similia explicabit.

PANDECTÆ ERUDITIONIS INFERIORIS.

Hoc opus in tres partes dividitur, quibus omnis eruditio inferior ac humanior summatim continetur. Prima continet disciplinas *Philosophicas*, nempe Philosophiam generalem & præviam, Historiam Philosophicam, Logicam cum XV. filiis (videlicet arte Apodictica, Topica, Sophistica, definiendi, distinguendi, Methodica, Analytica, Hermenevtica, Critica, Mnemonica, inveniendi, disputandi, docendi, excerpendi & libros conscribendi) Metaphysicam, Pneumaticam, Physicam, cum tribus gnatis (Chymia, Physiognomia & Magia naturali, Mathefin, ejusque XXII. disciplinas (Protomathefin Logisticam, Arithmeticam quadruplicem, Geometriam theoreticam & practicam, Cosmographiam, Astronomiam, Astrologiam, Opticam, Musicam, Mechanicam, Pyrobolicam, Pneumaticam, Staticam, Computisticam, Architeconicam, civilem, militarem, Gnomonicam & Tacticam,) Ethicam, Politicam, Oeconomicam & Homileticam. In secunda parte obveniunt disciplinæ *Historicæ*, nempe Historia generalis, Ecclesiastica, Civilis, Erudita, Biographia, Geographia curiosa, Antiquaria, Genealogia & Heraldica. In parte tertia tractantur disciplinæ *Philologicæ*, nimirum Philologia generalis, Historia literaria, Grammatica, (cum filia Cryptographia,) Rhetorica, cum filiis (Arte argutiarum, Emblematum, Inscriptiōnum, epistolarum, ænigmatum & facetiarum, Poëtica, Mythologia, Masora & Cabbala, notitia librorum & studium, styli.

Sed cum hæc omnia saltem summatim, et si sufficienter, & nullo veterum vel recentiorum invento, aut doctrina utiliteremere praetermissa, tractata sint, placuit in VI. eius particulas peculiaribus libris in sequentibus prolixius commentari.

III. PHI.

III.

PHILOSOPHIA GENERALIS.

QUAM alii Præcognitorum Philosophicorum titulo expōnerent, ea continet, quæ alii suis, Hexiologiis, Gnostologiis, Noologiis & Archelogiis tradere voluerunt, nempe veram Philosophandi rationem. Ubi occurunt prolixæ commentationes, de triplici Modo cognoscendi, Ideis, causis omnium errorum, Proverbis Philosophicis, de irrationalitate plerorumque hominum, de rarioribus & admirandis rationis Phænomenis, quæ aliquando sub titulo *Historia Rationis* separatim edere constitueram. Adjecta etiam est censura eorum, quæ Arnaldus, Clericus, Thomasius, Lüttichavius, Malebranchius aliique in hoc doctrinæ capite ediderunt.

IV.

HISTORIA PHILOSOPHICA
RECENTIOR.

HÆC nondum ab ullo juste conscripta, ex omnium sectarum libris studiose collecta est, & comprehendit non solum Historiam, sed & hypotheses, ac errores & censuram Philosophiarum, Paracelsiticæ, Ramisticæ, Cardani, Agrippæ, Nic. Taurelli, Cartesianorum, Gassendianorum, Hobbianorum, Spinozæ, Malebranchii & aliorum.

V.

HEVRETICE.

SIVE artis inveniendi principia, ex analyticis præsertim & combinatoriis regulis tradita parte prima, quibus parte secunda exempla quorumlibet novorum inventorum hujus seculi, & adhuc inveniendorum subnexa sunt.

VI.

SYSTEMA ANTIQVARIUM.

Diu ac frustra desideratum opus, post præcognita, in quibus de genio, partitione & periodis antiquitatum ac de claris Antiquariis agitur, VI. partibus absolvitur. Prima *numos* quorumque popolorum & cuiusvis generis confiderat, altera *Inscriptiones*, earumque notas, donaria & tabulas votivas, tertia *ritus* sacros, civiles, literarios, militares & domesticos omnium gentium, quarta *reliquias* veterum, quas habemus, nempe monumenta, videlicet, gemmas, statuas, torevmata, opera musica, pyramides, obeliscos Arcus triumphales, rudera ædium, atque instrumenta, scilicet, aras, lituos, fistra, coronas sceptræ, suppellectilem, arma, vestes &c. quinta *res antiquas*, quarum rudera non exstant, ut templum Hierosolymitanum, Ephesinum, idola &c. sexta denique, ea, quæ cum nostris comparari debent, ut mensuras, pondera &c. contemplatur.

ADDITIONES ALIAS VII.

PANDECTAE GENEALOGICÆ.

Longe ampliores ac castigatores, quam a Reijieccio, aut alio ullo sunt datæ, veteres & novas, easque parum notas familias recensentes; ubi invenias Dissertationes ampliores de Familia *Claudia*, *Flavia*, & *familii eruditis*.

VIII.

HISTORIA LITERARIA.

Hoc opus diu desideravimus, doctissimo Lambecio saltem rudimenta ejus & initia nobis dante: ego, ut potui, ad nostram vsque ætatem omnium seculorum genium, literarium, inventa, Doctos, omnium artium fata, & quæ præterea ad hoc institutum spectant, omni studio interpretatus sum, adjecique rariora, *Historiam Philosophiae Scholastice* a seculo usque duodecimo, *Historiam literarum Sec. XIV. & XV. renascientium*, *Germaniam eruditam* eo tempore, cum *Lutherus* sacra repurgare

gare inciperet, Dissertationes de Poëtis Theologis, Rabbinis recentioribus, Restitutoribus auctorum classicorum, scriptoribus supplementorum, doctis sycophantis, qui antiquis tot libros supposuerunt, & hujus generis alia.

IX.

NOTITIA LIBRORVM VNI- VERSALIS.

Nova & ampliori methodo conscripta, in partes divisa IV, quarum prima scriptores classicos Hebræos, Græcos, Latinos, Arabes ab initio mundi usque ad seculum XIII, ordine Chronologico, præterea & *χρονικοίς* & suppositos percenset: secunda libros ad quamlibet disciplinam spectantes; tertia libros rariores, bonos ac malos atheisticos, obscenos, paradoxos, satyricos enumerat, quartæ denique miscellanea varia, v. g. *Scholia et Glossatores* & *Glossaria*, scriptores nauticos, *Rusticae rei*, *Hortulanos Ampelurgicos* &c. *Bibliographos nationum*, & *itinerarium conditores* subjungit.

X.

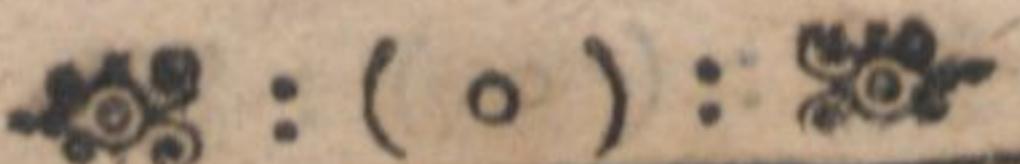
NOCTES ANTIQVARIAE.

Selecta antiquioris literaturæ continent, v. g. dissertationes de *insignibus Græcorum* ac *Romanorum*, de *libertis Augustorum*, de *prefectis praetorio*, de *honore fæminarum in inscriptiōnibus*, de *officiis aulae CNPolitanæ de Talismanibus*, *Historiam Britannici Cæsaris* ex numis & lapidibus.

XI.

LEXICON ANTIQVARIVM.

TRes partes habet: in prima *Mythica* res & personæ Mythicæ aliæque, in numis lapidibus, aut quocunque alio antiquitatum genere extantes, in secunda *Geographica*, numi, lapides &c. ad quamlibet gentem vel urbem pertinentes, in tertia, *Technica* vocabula artis ab Antiquariis circa numos & inscriptions explicandas usitatæ notæ & difficiliora alia ordine
LITERA
LITERA
LITERA

: (o) :

literarum continentur. Accedit *suppellex antiquaria*, sive imagines armorum, clavium & aliarum rerum veterum ex ipsis monumentis collectæ æneisque figuris expressæ.

XII.

HISTORIA AVGSTARVM.

Imperaticum Romanarum, & matrum fororumque ac aliarum Imperatoribus cognatarum memoriam ac vitas, ex nummis, lapidibus & statuis tradit, multasque rariores, cumpromis *Gynecæ Romani* & mundi muliebris antiquitates exponit.

XIII.

DISSERTATIONES DE VSV INSCRIPTIONVM IN THEOLOGIA.

Dacent, quid Theologus illustranda fidei capita, sive litteras explicandas, & Historiam Ecclesiasticam confirmandam augendamque ex lapidibus veterum petere possit, consimili modo ac olim in Exercitationibus de Usu Numorum veterum in Theologia editis feci.

XIV.

ANTIQUITATES JOCOSÆ.

A Nimi gratia collectæ, numos ludicos inscriptiones ridiculas & alia veterum ad jocum spectantia undique conquisita proponunt.

XV.

HISTORIA BELLORVM LITERARIORVM.

N hoc libro *controversias privatas* quorumlibet doctorum ex ipsis libellis Eristicis collectas, iisque in compendium redactis, quid, quibusve argumentis & quomodo disputaverint, explanavi.

XVI. LE-

XVI.

LEXICON ERUDITORUM RECENTIORUM.

DOCTOS, qui ab A. C. 1650, usque ad nostram ætatem in quacunque orbis parte vixerunt, eorumque vitas, inventa & scripta ordine literarum servato enarrat.

XVII.

LECTIONES HISTORIÆ SACRÆ.

RAIORA multa ad Historiam Ecclesiasticam pertinentia, videlicet *Historiam sectæ Karaiticæ Dissertationem de CL. opinionibus circa annum nati Christi, Historiam VII. Ecclesiarum Apocalypticarum, Notitiam Episcoporum primæ Ecclesiæ Exercitationem de heresi Joannis Parvi & similia plura.*

XVIII.

LECTIONES HISTORIÆ PROFANÆ.

SINGULARIA & RECONDITA CIVILIS HISTORIÆ CAPITA COMPLETUNTUR, v. g. *Annales antediluvianos, Origines Regnorum & Rerum publicarum antiquissimarum. Historiam Niniviticam & Parthicam, Respublicas Græcia rariores ab Emmio prætermissas, Colonias Græcorum, tam Asiaticas, quam insulares & barbaras, Res successorum Alexandri Magni, Historiam Tyrannorum Græcorum, Colonias Romanas, Historiane XXX. Tyrannorum Seculi tertii, Migrationes Gothicas, Svevicas, Hunnicas, Alanicas, Saffonicas, Vxadalicas, Francicas, Herulicas & Longobardicas, Regna Germanie antique, Origines urbium Germanicarum, Historiam Mathildis, Crescentii, Guelphorum & Gibellinorum, Urbes Imperii ab alienatas, Factiones Ursinorum & Columnarum, Origines Rerum publicarum Italiae, Dissertationes de Foedere Svecico, Sigismondo Austrio, &c. Carolo, Pugnace.*

XIX.

HISTORIA GENTIVM RARIORVM.

CONTINET Annales Roxolanorum, Bastannarum, Tauricorum, Gepidarum, Bulgarorum, Herulorum, Vallachorum, Moldavorum, Dalmatarum, Croatarum & Cosakorum.

B.

XX

MAGNI CONATVS.

IN his Conjunctiones marium, fœdera Amphictyonia, Conciliationes Ecclesiæ Græcæ & Latinæ, & alii conatus magni Babelicæ turris fata experti recensentur.

NOTITIA MAGNA DIGNITATVM.

Veras origines dignitatum illustrium, *Ducum, Palatinorum, Marchionum, Landgraviorum, Burggraviorum, & Comitum*, ex ultima Germania ad præsentem usque statum, ac Regni Italici, Austrasici & Provincialis rudera edisserit. Accedit Tractatus de officiis & dignitatibus hereditariis illustrium.

IDEÆ HISTORICÆ.

Ignorato cuiuslibet ætatis genio, fieri non potuit, quin Historici ad suorum temporum rationes eum metientes multa fabulosa & inepta in Historiam inferrent, igitur hoc opere ideam, sive genium cuiuslibet Seculi, v. gr. Carolini, in sacris civilibus & literariis, denique etiam domesticis & privatis traditæ, atque Tabulas Geographicas isti solum seculo adaptatas addo.

DECIMÆ CRITICÆ.

Capita Criticæ artis rariora, e. g. Dissertationes de *Paliloggia, Versibus Politicis, Castratione Auctorum, pietate Critica, & consimilia multa complectuntur.*

COLUTHUS LUCOPOLITA.

HUic Poëtæ Græco rariori, de raptu Helenæ commentanti, cum *Scholis Græcis*, multis locis emendato edendoque, *Le-*
ctio-

Etiones varias, ex diversis Codicibus, *Observationes Philologicas*, *Glossarium Coluthianum* & alia. Denique dissertationem de CLII. belli Trojani scriptoribus adjeci.

XXV.

TOMI III. APOCRYPHORVM SACRORVM.

Scripta Ecclesiastica fabulosa ac supposita continent, & quidem Tomo I. *Biblica*, Testamentum XII. Patriarcharum, Psalmmum CLI. Appendicem Jobi, Præfationem Threnorum, Evangelia & Apocalypses pictas: Tomo II. *Publica* Liturgias Canones & acta supposita: Tomo III. *Privata*, Epistolas & similia.

XXVI.

FRAGMENTORVM TOMI IV.

Tomo primo Græca, secundo Latina ex libris publicis, Pontificalibus, Auguralibus &c. tertio ex scriptis Imperatorum Romanorum, & quarto ex libris privatis, quæ alii nondum collegerunt, recenseō.

XXVII.

GEOGRAPHIA MEDIA.

Quam haetenus omnes veteris & novæ satis studiosi omiserunt, eam ad intelligendos medii ævi Historicos magnopere necessariam expono, Tabulis etiam Geographicis rarioribus, v. g. Regni *Austrasici*, *Lothariensis*, *Burgundici*, *Frisiae veteris*, *Illyrici occidentalis* &c. appositis.

XXVIII. EXOGA

RACEMATIONES GEOGRAPHICÆ.

Quædam rariora Geographica, v. g. Dissertationes de *Ostis fluminum*, *Lesbica*, *Lemnica* Geographiam Polorum, descriptionem *Agrigenti* & similia proponit.

B 2

XXIX.

Zc 4357 Ok

12

¶:(o):¶

XXIX.

LEXICON PHILOSOPHIAE MYSTICAE.

Cum illud Philosophiae genus ob ignorationem vocabulorum, quibus auctores Mystici utuntur valde anfractuosum & difficile sit, collegi terminos technicos & phrases obscuriores, ex Platone & Platonicis, Paracelso, Agrippa, Heimontio, M. Marci & aliis, qui Philosophiam Mysticam, Enthusiasticam & Magicam docuerunt, earundemque originem, vim, homonymiam & synonymiam explicavi.

XXX.

LEXICON ELEGANTIORIS LITERATVRAE.

Hoc opus ordine Alphabetico, ex libellis infinitum elegantiarum literariorum numerum continentibus, Scaligerianis primis & secundis, Thuanis, Perronianis, Sorberianis, Menagianis, Vallesianis & Fureterianis in Latinum sermonem translatis, coagmentatum VIII. Ordinibus constat. In primo Theologica, Juridica, Medica, Historica, Philosophica & Philologica, in secundo Graeca, in tertio Orientalia, in quarto loca S. Scripturar illustrata, in quinto loca auctorum classicorum emendata, in sexto Gallica, Italica & Hispanica, ac Germanica, in septimo facetiss, in octavo, Poëmata elegantiora recentium vatum proferuntur. Accedunt Melanchthoniana & Daumiana consimili methodo elaborata.

XXXI.

PARADOXA SECVL XI & XII.

Cum novis & paradoxis opinionibus omnia nunc scateant, eas privatas maxime Doctorum sententias ex rarioribus ipsorum libris collegi, rationes quibus nituntur elocutus sum, & refutavi.

¶:(o):¶

KD17

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-84942-p0015-4

DFG

ARGA LITER

